

El llenguatge

L'estada i l'estança

8/vii/1979

El Diccionari Fabra i la Gran Enciclopèdia Catalana reconeixen al substantiu estança dos significats: «habitació» o «apartament», i el que correspon a una determinada forma mètrica d'origen italià, sobre la qual la segona de les obres citades dona una detallada explicació. És amb aquest segon sentit que és presa la paraula estança en el títol del cèlebre llibre de poemes de Carles Riba, Estances una de les grans obres de la lírica catalana moderna.

Estança doncs, pot usar-se significat el lloc —d'una casa— on hom s'està, però no el fet d'estar-se algú en un lloc durant un cert període de temps. Cal mirar, així, de no recórrer a estança en tots els casos en què en castellà s'usa el seu mot corresponent «estancia». Per a designar la permanència d'algú en un indret disposem de dos altres derivats del verb estar, estada i estaria (estaria és un mot pla), i de sojorn. En un llenguatge planer i comú, per exemple en una informació, el primer d'aquests termes, estada, sembla el més adequat: L'estada del president de la Generalitat a Madrid.

Però més greu és encara valer-se com fa algú —i ho hem pogut comprovar en ocasió del fet que ens ha donat l'exemple indicat— del mot mateix del castellà: «L'estància del president a Madrid». Diem que és més greu amb algunes reserves, perquè s'esdevé sovint que és més fàcil eliminar una forma incorrecta o estranya que no pas un mot ben propi però usat amb un sentit que no li correspon. Pensem, per exemple, en el doncs causal, i en l'ús indegut que continuament fan molts d'un verb com recolzar.

En suma, cal prescindir d'un mot com «estància» i dir habitació, apartament, estança en uns casos, i estada, estaria o sojorn en els altres. «Estància» figura, és cert, a la Gran enciclopèdia, com a mot no català —escrit, per tant, sense accent—, d'ús universal, provinent d'Amèrica, designant un determinat tipus d'explotació agrària, i, encara, estància com a mot específicament menorquí, designant un predi de petita extensió. Són, doncs, dos casos o dues accepcions molt particulars que no alteren l'esquema que n'em esbossat.

Albert Jane